

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

DTÖ'den Küresel Ticaret İçin Büyüme Tahmini

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), küresel ticaret büyümesinin yılın üçüncü çeyreğinde "ılımlı bir hızda" büyüyeceğini ve önceki döneme göre yükselişini sürdüreceğini söyledi. DTÖ bu yıl için öngörülen yüzde 1,7'lik ticari büyümenin hala ulaşılabilir olduğunu belirtti.

DTÖ tarafından yayımlanan raporda, kurumun periyodik mal barometresinin mayıs ayında açıklanan 95,6'lık önceki veriden 99,1'e yükseldiği kaydedildi. 100 seviyesi, önümüzdeki çeyrekte orta vadeli büyüme eğilimleriyle uyumlu büyümeye işaret ediyor.

Raporda, yüksek emtia fiyatları, sıkı para koşulları ve zayıf ithalat talebinin küresel ticaret hacimleri üzerinde baskı oluşturduğu belirtildi.

BRICS'ten Suudi Arabistan, İran ve BAE'ye Davet

Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan BRICS bloğa Suudi Arabistan, İran, Mısır, Arjantin, Etiyopya ve Birleşik Arap Emirlikleri'ni davet etti.

Güney Afrika Devlet Başkanı Cyril Ramaphosa, başkent Johannesburg şehrinde düzenlenen zirvede BRICS liderlerinin grubu genişletmede anlaştıklarını duyurdu. Böylece 2010'dan beri BRICS ilk kez genişleyecek. Ramaphosa "Genişlemenin ilk aşaması konusunda fikir birliğine vardık. Bunu diğer aşamalar takip edecek" dedi.

Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, 15. BRICS Zirvesi kapsamında düzenlenen liderler toplantısı kapsamında yaptığı konuşmada grubun genişlemesine desteğini ifade ederek, BRICS iş birliğinin dünyayı daha adil ve eşitlikçi hale getirecek gücün ve bilgi birikiminin oluşumuna katkı sağlayacağına inandığını ifade etti.

Şi Cinping, BRICS'in yeni üyelerle genişleme kararını "tarihi bir adım" diye niteledi.

AB, Gaz Depolarını Yüzde 90 Oranında Doldurdu

Avrupa Birliği'nden yapılan açıklamada üye ülkelerin doğalgaz depolarının doluluk oranının yüzde 90'ı aştığı belirtildi.

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen hesabından, AB gaz depolarının doluluk durumuna ilişkin paylaşımda bulundu. "AB gaz depoları, planlananın çok öncesinde yüzde 90 seviyeye ulaştı" ifadesini kullanan von der Leyen, depolanan gazın kış döneminde enerji arz güvenliğine katkı sağlayacağını belirtti.

Küresel Ödemelerde Dolar Kullanımı Rekor Kırdı

Verilere göre, ABD doları ile yapılan işlemlerin uluslararası ödemeler içindeki payı temmuz ayında yüzde 46'ya yükselerek rekor kırdı. İşlem sayısına göre en çok işlem yapılan para birimi ABD dolar olurken, onu euro, pound, yen ve yuan takip etti. Temmuz'da Çin yuanının ödemelerde kullanım oranı yüzde 3'ün üzerine yükseldi. Bu oran 2010'da sadece yüzde 0,03 seviyesindeydi.

Küresel finansal mesajlaşma servisi Swift verilerine göre, ABD dolarının uluslararası ödemelerdeki rolü arttı.

Verilere göre, ABD doları ile yapılan işlemlerin uluslararası

Macaristan'dan Geçiş Ücretlerine Zam

Macaristan, 1 Ekim 2023'ten itibaren geçerli olmak üzere geçiş ücreti oranlarında değişiklik yaptığını duyurdu. Bu çerçevede Macaristan'da geçiş ücreti oranları 1 Ekim 2023'ten itibaren yüzde 17,6 oranında artacak.

Macaristan'da 3,5 tonun üzerindeki yük taşıma araçları için uygulanmakta olan e-yol ücret sistemi için, katma değer vergisi dahil brüt geçiş ücreti oranlarını içeren güncellenmiş tabloya şöyle oldu:

Category	Category J2		Category J3		Category J4		
	Expressway [HUF/km]	Main road [HUF/km]	Expressway [HUF/km]	Main road [HUF/km]	Expressway [HUF/km]	Main road [HUF/km]	
Emission class	A	72,2	30,69	101,28	53,18	156,8	97,79
	B	84,94	36,11	119,15	62,56	184,47	115,05
	C	97,68	41,53	137,02	71,94	221,36	138,06

Çin'den "ASEAN'ın Merkezi Rolüne Destek" Mesajı

Çin Dışişleri Bakanı Vang Yi, ülkesinin, Güneydoğu Asya Uluslar Birliğinin (ASEAN) bölgesel kalkınma ve bütünleşmedeki merkezi rolünü desteklediğini bildirdi. Dışişleri Bakanı Vang Yi, Pekin'i ziyaret eden Tayland Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Don Pramudwinai ile görüşmesinde, bölge ülkelerinin, bölge dışı güçlerin bloklar arası cepheleşmeyi ve Soğuk Savaş zihniyetini teşvik eden girişimlerinden sakınması gerektiği uyarısında bulundu.

ASEAN'ın bölgesel bütünleşmedeki merkezi rolüne işaret eden Vang, Çin'in, bir ekonomik büyüme merkezi olarak ASEAN topluluğunun inşasına yönelik çabaları desteklediğini vurguladı. Vang, Çin'in, egemenlik ihtilaflarına konu olan Güney Çin Denizi'nde "davranış kuralları mutabakatı" oluşturulması için ASEAN ülkeleriyle istişareleri hızlandırmaya hazır olduğunu belirterek, somut ve etkin bölgesel kuralların en kısa zamanda oluşturulmasını ve Güney Çin Denizi'nin

"barış, dostluk ve işbirliği denizi haline getirilmesini" hedeflediklerini kaydetti.

Vang, işbirliğini çok sayıda alanda derinleştirmeye hazır olduklarını dile getirdi.

AB'nin Teknoloji Devlerine Yönelik Katı Kuralları Yürürlüğe Giriyor

Avrupa Birliği (AB), çok sayıda Yasa, bu aşamada Avrupa kullanıcısı bulunan Google, ülkelerinde 45 milyondan fazla Facebook ve YouTube gibi kullanıcısı olan çok büyük dijital dünyanın en büyük teknoloji platformları kapsıyor. şirketlerine, dezenformasyonu önleme ve yasa dışı içerikleri hızla kaldırma gibi yeni katı kurallarını 25 Ağustosta uygulamaya başladı.

AB'nin Dijital Hizmetler Yasası (DSA) kapsamında, Avrupa ülkelerinde faaliyet gösteren büyük dijital platformlar, arama motorları ve alışveriş siteleri, 25 Ağustos'tan itibaren daha sıkı biçimde denetlenmekle birlikte katı kurallara tabi tutulacak.

AB'nin kullanıcı sayılarına ilişkin yaptığı çalışmalar sonucunda, Alibaba, Amazon, Apple AppStore, Booking.com, Facebook, Google Play, Google Maps, Google Shopping, Instagram, LinkedIn, Pinterest, Snapchat, TikTok, eski adıyla Twitter olan X, Wikipedia, YouTube ve Zalando çok büyük çevrim içi platform olarak, Bing ve Google da çok büyük arama motorları olarak sınıflandırıldı.

Listelenen 19 platformun, dezenformasyonu sınırlamaları, yasa dışı içeriği hızla kaldırmaları, reşit olmayanları internet ortamında daha iyi korumaları, risk değerlendirmesi yapmaları, riskleri azaltmaya yönelik adımlar atmaları ve dış denetime tabi tutulmaları gibi ilave kuralları uygulamaları gerekiyor.

UBS ve ABD Bankaları “Antitröst” Davasında Uzlaşmaya Gitti

İsviçre merkezli UBS bankası ve ABD'nin Goldman Sachs, JPMorgan Chase ve Morgan Stanley bankaları ABD'de “antitröst” davasında yatırımcılara 499 milyon dolar ödemeyi kabul ederek uzlaşmaya gittiklerini açıkladı. Manhattan'daki federal mahkemeye yapılan başvuruya göre, UBS, Goldman Sachs, JPMorgan Chase ve Morgan Stanley yatırımcılar tarafından açılan hisse senedi kredi piyasasında rekabeti engellemek için komplo kurmakla suçlandıkları antitröst davasından kurtulmak için 499 milyon dolar ödemeyi kabul etti.

UBS, Goldman Sachs, JPMorgan Chase ve Morgan Stanley, yatırımcılar tarafından hisse senedi kredi piyasasındaki rekabeti baskılamakla suçlanıyordu. Dört emeklilik fonu ve bir ticari şirket liderliğindeki davacılar, bankaları 2009'dan beri yeni kurulan platformları boykot ederek hisse senedi kredi piyasasını "taş devrine" geri döndürmek için komplo kurmakla suçluyordu.

Irak, Türkmenistan'dan Doğalgaz İthal Edecek

Irak, doğalgaz ithalatı için Türkmenistan ile prensipte anlaşmaya vardı.

Irak Petrol Bakanı Gaz İşlerinden Sorumlu Yardımcısı İzzet Sabır tarafından yapılan yazılı açıklamada Irak'ın doğalgaz ithalatı için Türkmenistan ile prensipte anlaşmaya varıldığı belirtildi.

Sabır, açıklamasında Iraklı üst düzey bir heyetin Türkmenistan'da görüşmeler gerçekleştirdiği bilgisini vererek "Irak hükümeti, dost ülke Türkmenistan ile doğalgaz alanında işbirliğini geliştirmeye önem veriyor. Irak'ın elektrik ihtiyacını karşılamak için Türkmenistan'dan gaz ithalatı konusunda prensipte anlaşma yapıldı" ifadelerini kullandı.

Irak haber ajansı INA'ya göre, Irak 2022 yılında 9 milyar metreküpten fazla gazı İran'dan ithal etti.

Çin'den Küresel Kalkınma Girişimi'ne 10 Milyar Dolarlık Fon

Çin Devlet Başkanı Şi Cinping, ülkesinin, Küresel Kalkınma Girişimi'nin (GDI) uygulanmasını desteklemek üzere için 10 milyar dolarlık fon oluşturacağını bildirdi.

Küresel Kalkınma Girişimi fikrini, dünyanın, kalkınma meselesine odaklanması ve BM'nin 2030 Kalkınma Hedeflerinin gerçekleştirilmesini teşvik etmek amacıyla ortaya attığını ifade eden Şi, şimdiye dek iş birliği projelerine 4 milyar dolar fon aktarıldığını, Çin finans kurumlarının, GDI'ın uygulanması için 10 milyar dolarlık fon oluşturacağını söyledi.

Almanya'da Kurumlar Vergisi İndirimi Kararı

Almanya Başbakanı Olaf Scholz'un başında bulunduğu koalisyon hükümeti 6,5 milyar avroluk kurumlar vergisi indirimine imza attı.

Koalisyon, 2025'ten itibaren yaklaşık 2,4 milyar euroluk ek harcamaları içeren temel çocuk ödeneği üzerinde de anlaşma sağladı. Uzlaşmaya Berlin'deki idari ofiste yapılan bir toplantıda varıldığı açıklandı.

Aile bakanı Lisa Paus'un Maliye Bakanı Christian Lindner'in öne sürdüğü vergi indirimi paketini engellemesinin ardından Scholz devreye girmek zorunda kaldı, çünkü Paus çocuk yardımları için Lindner'in başlangıçta tahsis ettiğinden daha fazla ödenek istiyordu.

Çin İçin Büyüme Beklentileri Kötüleşiyor

Çin'de ekonomik aktiviteyi desteklemek için farklı önlemler gündeme gelirken ekonomistler Çin büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etmeye devam ediyor.

Ankete katılan ekonomistlerin 2023 medyan Çin büyüme beklentisi önceki yüzde 5,2 seviyesinden yüzde 5,1'e geriledi. Beklentilerdeki bu revizyon büyük ölçüde üçüncü çeyrek tahminlerinin gerilemesinden kaynaklandı. Ekonomistler bu çeyrekte yüzde 4,6 yerine yüzde 4,4 Çin büyümesi bekliyor. 2024 büyüme tahmini de yüzde 4,5 ile hükümetin yüzde 5'lik hedefinden uzakta bulunuyor. Bu yıl Çin'in yüzde 4,9 büyüyeceğini tahmin eden Continuum Economics Direktörü Mike Gallagher büyüme tahminlerinin aşağı çekilmesinde gayrimenkul yatırımlarındaki düşüş ve zayıf ihracat rakamlarının rol oynadığını düşünüyor.

Powell: Faizi Gerektiğinde Artırmaya Hazırız

ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Powell, gerektiği takdirde faiz Jerome Powell, Jackson Hole artışlarına hazır olduklarını ve Ekonomi Politikası Sempozyumu enflasyonun sürdürülebilir bir kapsamda yaptığı konuşmada şekilde hedef seviyeye doğru küresel ve ABD ekonomisindeki ilerlediğinden emin olana kadar gelişmeleri değerlendirdi. Geçtiğimiz politikalarını kısıtlayıcı bir seviyede yıl boyunca para politikasını tutma niyetinde olduklarının altını sıkılaştırdıklarını belirten Powell, çizdi. Son gelen verilerin "önlerinde enflasyonun aşağı gelmesi uzun bir yol" olduğuna işaret konusunda iyimser olmalarına ettiğini kaydeden Powell, devam rağmen enflasyonun hala yüksek eden yüksek enflasyon döneminin kalmaya devam ettiğini belirtti. başlangıçta çok güçlü talep ile

pandemi nedeniyle kısıtlı arz arasındaki çarpışmadan kaynaklandığını söyledi.